

GALATASARAY HASTA MI?

Hiç kuşkusuz, evet! Bir hastalık varlığı konusunda kimsenin kuşkusu yoktur da, hastalığın niteliği üzerine rivayet muhtelifdir.

1964 yılı, Ankara'da Kızılay'daki Bulvar Otel önünde oturduğu sandalyeden kalkarak Anadolu'nun çatısı Ardahan'dan Kırıkkale'ye, Kırıkkale'den Ankara'ya yeni göç etmiş içine kapanık bir öğrenciye, ben küçük taraftarına yerini veren Metin Oktay'la karşılaşmış olduğum gün, bir ad sıcaklığı olarak yüreğimde yer tutan Galatasaraylılık, bir takım ve forma aşkı olarak derinlerimde bir yerlere işlemiştir.

Uzun yıllar amatör futbol oynarken, Karabük Demirspor'un, Karabük Esnafspor'un formalarını giyerken, aynı zamanda, bir takıma ait olmanın ürettiği sarı kırmızı renkli düşlerin ve düşlemlerin ufkunda koşuyordum. O yıllarda futbol, özellikle de amatör futbol, benim ve takım arkadaşlarım için, yoksul kasaba çocuklarının, varoş gençlerinin bir toplumsal var oluş, dayanışma, savaşım alanı gibiydi. Yaşadığımız toplumdaki tüm adaletsizliklerle, haksızlıklarla kavgamızda tıkanan yolları takım arkadaşlarımızla omuz omuza vererek aşmaya çalışıyor gibiydik... Futbol, yalnızca bir ayak topu oyunu değil, bir yaşam kavgası metaforu olmuştu sanki.

Galatasaray'ın 2. Bin yılın sonlarında bizlere yaşattığı başarılar, kendini dev aynasında gören, seçkin Batılı emperyalist ülkelerin futbol takımlarına karşı bir tür insan itirazı, ezilenlerin haykırışı alegorisini de taşıyordu. Benim için UEFA Kupası ve Süper Kupa sahibi Galatasaray, bir Doğu ülkesinin ve ezilen halkların, egemen sömürü sistemine karşı başkaldırısını da temsil ediyordu.

Futbolun tüketim endüstrisinde, kitleleri sürüleştirmede ve gözlerini kamaştırmada oynadığı sembolik rolü görmezden gelmek doğru olmayacaktır. Bir yandan da, taşıdığı insancıl ve öznel değerleri yok saymamalıyız. Her şeyden önce futbol, bir takım oyunu olarak "kolektif aksiyon gücü" nün somut yansımasıdır diyebiliriz.

Söze Galatasaray'la başlamıştık. Sürdürelim... Evet dostlar. Galatasaray bugün hastadır. Galatasaray'ın hastalığı, "takım olma özelliği"ni yitirmiş olmaktır. Galatasaray takım olmak özelliğini yitirerek, sağaltımı zor bir sürece girmiş bulunmaktadır. Bu sürecin oluşmasında çeşitli etmenler vardır. Hastalığın ana semptomları olarak oyunculara baş göstermiş "şımarıklık", "umursamazlık", ve yaratıcılık, üretkenlik yerine topu geldiği yere iade etmeyle kendini gösteren "al bokunu geriye" oyunu, Rejkard öncesinden takıma bulaşmış olmakla birlikte, Rejkard'la birlikte ivme kazanmıştır. Rejkard'ın kamp geleneğini kaldırmış olması, spor ve sporcu bilincinden yoksun, para ve ünle şımarmış oyunculara yozlaşmayı hızlandırmıştır. Arda gibi, "kolektif aksiyon gücü" kavramı ve sezgisinden çok uzak bir kişiliğin takım kaptanlığına getirilmiş olması, diğer bir etkidir. Babası yaşındaki hakemlerin ensesine tokat bilmem neresine parmak atmaya kalkan, hemen her düdüğe itiraz eden, sevgilisinin güzelliği ve futboldaki başarısı nedeniyle kıskanıldığını söyleyerek kendisini eleştirenlere kafa tutan Arda ile, çocuğu yaşındaki garip bir taraftarına oturduğu sandalyeyi uzatmak alçakgönüllülüğünü gösterebilmiş Metin Oktay'ı karşılaştırabilir miyiz?

Yalnız Arda değil, Galatasaraylı oyuncuların neredeyse tamamı, yalnız futbol denen ayak topu oyununun değil, tüm insan etkinliklerinin ana eksenini oluşturan, "kolektif aksiyon gücü"nü çok uzağına düşmüş durumdadırlar. Onun için de, bir takım oyunu olan futbolun değişik ülkelerinden, takımlarından seçilerek getirilmiş, sarı kırmızılı renklere bağlanmaya çalışılmış oyuncular, bir süre bu "takım olma özelliğini yitirmiş takım"da kaldıktan sonra futbol beceri ve heyecanlarını yitirmeye başlamakta, bir tür yozlaşmaya uğramaktadırlar. Neil'den Elano'ya, Kewel'den Keita'ya kadar, Galatasaray'a gelmiş ve bir süre o takımda kalmış oyuncular, hızla umursamaz ve bireyci davranış biçimlerini benimsemektedir. Galatasaray'dan ayrılan oyuncular, başka takımlarda yeniden başarılı oyunlar sergileyebilmektedir. Necati Ateş, bunun en güzel örneklerinden biridir.

Tüm olup bitene, yaratıcı bir futbolcu olmakla birlikte, çözümleyici bir bakış açısına sahip bulunmayan ve bu nedenle de futbolcu ve oyun seçimlerinde yanlış üstüne yanlış yapan Hagi'nin takımın başına getirilmiş olması, tuz biber ekmiştir.

Galatasaray'ın en büyük eksiği olan "hücum kuruculuk" işlevini başarıyla üstlenebilecek Yekta kenarda oturtulurken, "beyinsiz işgüzarlık"tan öte becerisi olmayan oyunculara orta sahada öncelik tanınıyor olması herkesin gözü önünde her gün bir kez daha yaşanmaktadır.

Galatasaray'ın sağaltımı için, önce hastalık konusunda görüş birliği sağlanmalıdır: Galatasaray, ne yazık ki, takım olma özelliğini ve kolektif aksiyon gücünü yitirmiş bulunmaktadır!

alperakcam@gmail.com